

RUSYA'NIN UKRAYNA İŞGALİNDEKİ

Tarihsel Gerçeklik ve Stratejik Plan

Yazar

Abdullah MİSTANLI

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitapta yer alan fikirler ve düşünceler yazara ait olup, hiçbir kurum veya kuruluşun görüşünü yansıtmamaktadır. Bu kitap "Rusya'nın Yeni Güvenlik Anlayışı Bağlamında Ukrayna İşgali" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ISBN

978-625-399-620-8

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Rusya'nın Ukrayna İşgalindeki
Tarihsel Gerçeklik ve Stratejik Plan

Yayıncı Sertifika No

47518

Editör

Doç. Dr. Murat CİHANGİR
ORCID iD: 0000-0002-9301-422X

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

HIS027130

Yazar

Abdullah MISTANLI
ORCID iD: 0009-0006-3969-606X

DOI

10.37609/akya.3013

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Kütüphane Kimlik Kartı
Mıstanlı, Abdullah.

Rusya'nın Ukrayna İşgalindeki Tarihsel Gerçeklik ve Stratejik Plan / Abdullah Mıstanlı,
editör : Murat Cihangir.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.

380 s. ; 135x210 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253996208

1. Tarih.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Günümüzde Soğuk Savaş sonrasındaki dönemden Ukrayna işgaline kadar Avrupa ülkeleri dünyanın geri kalan ülkelere Avrupa kıtasının güvenli ve barış içinde yaşanan bir coğrafya olduğunu göstermekteydiler. Ancak Rusya Federasyonu tarafından Ukrayna'ya müdahalesi ve buna AB ülkeleri yanı sıra ABD'nin de müdahil olup Ukrayna'daki savaşı vekalet savaşına çevirmeleriyle savaşın süresi ve şekli değişmiş oldu. Beni bu çalışmaya sevk eden nedenlerden biri de geçmişten gelen Rus tarihine duyduğum ilgi ve alaka diğer neden ise Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından sonra yüzünü Batı'ya dönen Rusya'nın özellikle Putin iktidarı ile neden politik bir dönüşüm geçirdiğini ve bu işgalin Rusya için anlamının ne olduğuydu. Yine bu çalışma devam ettikçe elde edilen bilgi ve çalışmaların neticelerinin ortaya çıkmaya başlaması, duyduğum merak ve ilginin karşılanıyor olması benim için en büyük motivasyon kaynağıydı.

Ayrıca bu çalışmamda göstermiş oldukları ilgi ve alakadan dolayı Murat CİHANGİR, Eray ALIM ve M.Halis ÖZER hocalarıma saygı ve sevgilerimi sunuyorum. Yine her zaman yanımda hissettiğim aileme özellikle de bu çalışmam süresince benden yardımlarını esirgemeyen ve aynı zamanda şahsıma vermiş oldukları desteklerinden dolayı hayat arkadaşım, karım Fatma MİSTANLI'ya ve ablam Leyla ALTAŞ'a teşekkürü bir borç bilerek sevgilerimi belirtmek istiyorum.

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
--------------------	----------

Bölüm 1

Rusya'nın Tarihsel Gelişimi	5
--	----------

1.1. Rus Tarihinde Prenslüklerden İmparatorluğa Evrim Süreçleri.....	5
1.2. Rusya İmparatorluk Dönemi Tarihsel Gelişimi	7
1.3. I.Petro Çarlık Rusya'sı Dönemi	9
1.4. II.Katerina Çarlık Rusya'sı Dönemi.....	14
1.5. II.Nikolay Dönemi ve 1905 Devrimi	17

Bölüm 2

Rusya Tarihsel Rus Coğrafyası	21
--	-----------

2.1. Rusya	21
------------------	----

Bölüm 3

Ukrayna Kuruluşu ve Tarihsel Gelişimi	25
--	-----------

3.1. Kiev Knezliği.....	25
3.2. Kırım Hanlığı Tarihi	30
3.3. Ukrayna Tarihi	35

Bölüm 4

SSCB'nin Kuruluşu ve Tarihsel Gelişimi	45
4.1. Rusya Şubat ve Ekim Devrimleri	45
4.2. Sovyetler Birliği.....	51
4.3. Sovyetler Dönemi: Lenin.....	57
4.4. Sovyetler Dönemi: Stalin.....	64
4.5. Sovyetler Dönemi Dış Politikası.....	68
4.6. Sovyetler Dönemi Avrasya Politikası	77
4.7. Sovyetler Gorbaçov Dönemi Politikası	80
4.8. Sovyet Çöküşü ve Diğer Devletlerle Oluşan İkili Problemler	88

Bölüm 5

Rusya Federasyonu'nun Kuruluşu ve Politik Dönüşümü.....	99
5.1. Rusya Federasyonu'nun Kuruluşu ve Günümüz Rusya'sı Tarihi.....	99
5.2. Rusya Federasyonu Dönemi Kafkasya Politikası	105
5.3. Rusya Federasyonu Dönemi Avrasya Politikası	111
5.4. Rusya Yeltsin Dönemi Politikası.....	117
5.5. Rusya Putin Dönemi Rusya Politikasında Dönüşüm ve Yeniden Yapılanma	127

Bölüm 6

Rusya ve Ukrayna Arasındaki İkili İlişkiler.....	141
6.1. Rusya İmparatorluk Dönemi İlişkiler	141
6.2. Sovyetler Dönemi İlişkiler.....	153
6.3. Gorbaçov Dönemi İlişkiler	164
6.4. Yeltsin Dönemi İlişkiler	171
6.5. Putin Dönemi İlişkiler.....	178

Bölüm 7

Rusya'nın Yeni Güvenlik Stratejisi	197
7.1. Rusya Dönemi Avrasya Politikası Dünü ve Bugünü .	197
7.2. Rusya Enerji Politikası.....	211
7.3. Rusya'nın Yakın Çevre Politikası	227
7.4. Putin Dönemi Güvenlik Stratejisi	241
7.5. Günümüz Yeni Rus Güvenlik Stratejisi	250
7.6. Rusya'nın Ukrayna Topraklarında Gerçekleştirmek İstediği Hedefleri	266

Bölüm 8

Rusya'nın Ukrayna İşgali.....	273
8.1. Kırım'ın Rusya Tarafından İlhakı.....	273
8.2. Günümüz Ukrayna'nın İşgali ve Ukrayna Durumu.....	281
8.3. Ukrayna İşgali ve Buna Sebep Olan Politik Hareketler	305
8.4. Ukrayna İşgaline Gerekçe Olan Rus Güvenlik Stratejisi.....	320

Bölüm 9

Rusya'nın Ukrayna İşgaliyle Ortaya Çıkan Sonuç.....	327
9.1. Prigojin ve Wagner Grubu	327
9.2. Ukrayna İşgalinin Sebep Olduğu Bilanço	334
Sonuç	337
Kaynakça	343
Özgeçmiş	370

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ABM	: Balistik Füze
AEB	: Avrasya Ekonomik Birliği
AGİT	: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
BDT	: Bağımsız Devletler Topluluğu
BMGK	: Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu
BRICS	: Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti devletlerinden oluşan örgüt
COMECON	: Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi
DTÖ	: Dünya Ticaret Örgütü
DHC	: Donestk Halk Cumhuriyeti
DRH	: Demokratik Rusya Hareketi
GUAM	: Gürcistan, Ukrayna, Azerbaycan ve Moldova'nın kurduđu örgüt
IMF	: Uluslararası Para Fonu
ISW	: Savaş Araştırmaları Enstitüsü
ICBM	: Kıtalararası balistik füze

KGB	: Rus İstihbarat Teşkilatı
KPU	: Ukrayna Komünist Partisi
KGAÖ	: Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü
LHC	: Luhansk Halk Cumhuriyeti
NATO	: Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
NUP	: Ukrayna Halk Partisi
OEEC	: Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
RUKH	: Ukrayna Halk Hareketi
RSFSC	: Rusya Sosyalist Federatif Cumhuriyeti
RF	: Rusya Federasyonu
SALT I	: Stratejik Silahların Sınırlandırılması Antlaşması
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
SBKP	: Sovyetler Birliği Komünist Partisi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
ŞİÖ	: Şangay İşbirliği Örgütü

KAYNAKÇA

- Abdul, C., 2023, Russia-Ukraine war: Kyiv admits it was behind Sevastopol drone attack – as it happened, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/live/2023/apr/25/russia-ukraine-war-live-risk-of-conflict-between-major-powers-at-historic-high-says-un-chief>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Abdul, C.& Belam, M.& Kurmelovs, R., 2023, Four Thousand Civilians İn Bakhmut, Says Ukraine, As West Says Russia Has Sustained Up To 30,000 Casualties There – As It Happened, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/live/2023/mar/07/russia-ukraine-war-live-news-russian-invasion-zelenskiy-vows-to-defend-bakhmut-latest-update>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Ağır, O., 2016, Rusya- Ukrayna Krizi'nin Avrasya Ekonomik Birliği Bağlamında Değerlendirilmesi, *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 6 Sayı 2, s. 23- 42, <http://iibfdergisi.ksu.edu.tr/tr/download/article-file/264633>, [Erişim Tarihi: 08.04.2023].
- Akarşlan, M., 1994, 1918-1991 Arası Sovyetler Birliği'nde Rejimin Hakim Güçleri, Cilt: 15 Sayı: 1, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Bursa, s.197-208, https://acikerisim.uludag.edu.tr/bitstream/11452/20434/1/15_1_18.pdf, [Erişim Tarihi: 16.03.2023].
- Akman, E. S., 2019, 2014 Kırım Krizi ve Karadeniz Jeopolitiğinde Denge Politikası, Yüksek Lisans Tezi, Altınbaş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s. 1- 96, <http://openaccess.altinbas.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12939/1785/555223.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Akpınar, İ. E. & Baysoy, E., 2020, Küreselleşmenin Güvenliğe Etkileri: Rusya'nın Güvenlik Stratejisi Üzerine Bir Değerlendirme, *New Security Ecosystem And Multilateral Cost*, s. 241-260, https://tasam.org/Files/Icerik/File/%C4%B0GK3_kit_pdf_db999888-6ad0-4714-988d-9775fb6200a.pdf, [Erişim Tarihi:13.04.2023].
- Aksakal, H., 2009, Stalin ve İkinci Dünya Savaşı Bağlamında Milliyetler Politikası, *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 6 Sayı: 21, s.23- 30, <https://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423906824.pdf>, [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Al, A. & Özdil, B., 2017, Karadeniz'in Uluslararası Politik Ekonomisi: Rusya ve Ukrayna İlişkilerinin Yeniden Analizi, *Marmara Üniversitesi Siya-*

- sal Bilimler Dergisi*, Cilt 5 Sayı 2, s. 151-167, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/355277>, [Erişim Tarihi: 04.04.2023].
- Al, A. & Balcı, M. & Kanlı, İ. B., 2020, Uluslararası Politik Ekonomi 1, 2. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, s. 331-357, <http://al.av.tr/wp-content/uploads/2021/02/KIRIM-SORUNU-K%C4%B0TAP-B%C3%96L%C3%9C-M%C3%9C.pdf>, [Erişim Tarihi: 16.04.2023].
- Alım, E., 2020, Ukrayna Krizinde Rusya: Büyük Güç Politikası ve Saldırgan Realist Dinamikler, 1. Baskı, Nobel Kitap Yayınları, Ankara, 1-256.
- Amstrup, B., 2023, Rusya: Ukrayna Kırım'a Saldırmak İçin Tahıl Koridorlarını Kullandı, Anlaşmayı İhlal Etti, Sputnik Türkiye, <https://sputniknews.com.tr/20230425/rusya-ukrayna-kirima-saldirmak-icin-tahil-koridorlarini-kullandi-anlasmayi-ihlal-etti-1070147282.html>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Anadolu Ajansı, 2023, Putin, Rusya'nın Güncellenen Dış Politika Konsepti'ni Onayladı, <https://www.trthaber.com/haber/dunya/putin-rusyanin-guncellenen-dis-politika-konseptini-onayladi-757456.html>, [Erişim Tarihi: 01.05.2023].
- Anadolu Ajansı, 2023, Zelenskiy'den Rus Ordusunun İhtiyaçlarını Karşılamanın İşletmelere Yaptırım Kararı, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/zelenskiy-den-rus-ordusunun-ihiyaclarini-karsilayan-isletmelere-yaptirim-karari/2879013>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Anonim, 2008, 1. Petro kimdir, Biyografi, <https://www.biyografi.net.tr/1-petro-kimdir/> [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Aras, İ., 2017, Sovyetler Birliği Dış Politikasında Avrupa Bütünleşmesi: 1950'li ve 1960'lı Yıllar, *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, İstanbul, Sayı: 5, s. 299-322, https://dergipark.org.tr/tr/pub/uskudarsbd/issue/38455/445872#article_cite, [Erişim Tarihi: 24.03.2023].
- Arslan, S., 2019, 11 Eylül Sonrası Avrasya'da ABD-Rusya Rekabeti, Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s. 1-83 <http://acikerisim.gelisim.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11363/2273/622730.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Aslan, M., 2014, 1783 Kırım'ın Rusya'ya İlhakı Sürecinde II. Katerina'nın Yunan Projesi ve Önemi, *Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Dergisi*, İstanbul, Cilt: 108 Sayı: 213, s. 221-230 <https://www.acarindex.com/turk-dunyasi-arastirmalari/1783-kirim39in-rusya39ya-ilhaki-surecinde-ii-katerina-39nin-yunan-projesi-ve-onemi-815644>, [Erişim Tarihi: 14.05.2023]
- Aslan, M., 2022, Rusya'nın Ukrayna'ya Saldırısının Siyasi ve Askeri Değerlendirmesi, *SETA Perspektif*, Sayı 332, s. 1-4, <https://setav.org/assets/uploads/2022/02/P332.pdf>, [Erişim Tarihi: 08.04.2023].
- Aslan, Z. & Temel, M., 2023, Lenin (Vladimir İlyiç Ulyanov)- (1870-1924), Atatürk Ansiklopedisi, s. 1-9, <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/leninvladimir-ilyic-ulyanov-1870-1924/?pdf=3519>, [Erişim Tarihi: 18/03/2023].

- Ataöv, T., 1968, Rus Devleti'nin Kuruluşu, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, s.215-243, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/37099> , [Erişim Tarihi: 18.02.2023].
- Ayan, B., 2007, Rus Dış Politikasında Sovyet Mirası, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s.1-162, <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/79128/218206.pdf?sequence=1> , [Erişim Tarihi: 24.03.2023].
- Atlas Dergisi, 2022, Rusya'nın Son Çarı: II. Nikolay, <https://www.atlasdergisi.com/atlas-tarih/rusyanin-son-cari-ii-nikolay.html>, [Erişim Tarihi: 25.02.2023].
- Aydın, M., 2015, Tarih Boyunca Türkiye-Ukrayna İlişkileri, *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, Cilt:2 Sayı: 28 s. 31-44, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1031843>, [Erişim Tarihi: 15.05.2023].
- Babuşkin, A., 2023, Putin, Rusya'nın Yeni Dış Politika Konseptini Onayladı, <https://sputniknews.com.tr/20230331/putin-rusyanin-yeni-dis-politika-konseptini-onayladi-1069004156.html>, [Erişim Tarihi: 01.05.2023].
- Baharççek, A. & Ağır, O., 2014, Rusya'nın Başarısız Demokratikleşme Tarihi, *Birey ve Toplum Dergisi*, Cilt:4 Sayı:8, s. 5-27, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/40824> , [Erişim Tarihi: 25.02.2023].
- Baharççek, A. & Ağır, O., 2015, Kırım'ın Rusya Federasyonu'na Bağlanmasının Rusya'ya Komşu Ülkelere Olası Etkileri, *Akademik Bakış Dergisi*, Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, Sayı: 52, s. 29-47, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/383106>, [Erişim Tarihi: 04.04.2023].
- Bag, M. ve Montalto, L., 2023, Yevgeny Prigozhin'in liderlik ettiği Rus paralı asker grubu Wagner kimdir?, Euronews, <https://tr.euronews.com/2020/05/25/libya-da-hafter-ile-birlikte-savasan-rus-paral-savasc-lar-kimler> , [Erişim Tarihi: 28.08.2023].
- Bakır, N., 2019, Rusya Federasyonu'nun Enerji Politikası ve AB Politikasına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir, s. 1- 117, <https://acikerisim.nevsehir.edu.tr/bitstream/handle/20.500.11787/437/594528.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Balta, E. & Özkan, B., 2016, Türkiye-Rusya İlişkilerine 'Tarih' İle Bakmak, Boğaziçi Üniversitesi-TÜSİAD Dış Politika Forumu Araştırma Raporu, İstanbul, s. 1-41, <https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/10005-turkiye-rusya-iliskilerine-tarih-ile-bakmak>, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- Başaran, D., 2023, Rusya'nın Güncellenen Dış Politika Konsepti: Çok Kutupluluğa Yönelik Bir Vurgu, *Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM)*, <https://www.ankasam.org/rusyanin-guncellenen-dis-politika-konsepti-cok-kutupluluga-yonelik-bir-vurgu/>, [Erişim Tarihi: 01.05.2023].
- Başayvaz, L., 2019, Rusya'nın Yakın Çevre (Orta Asya) Politikası, Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s. 1-89,

- https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/105682/yokAcikBilim_1_0298316.pdf?sequence=-1&isAllowed=y#:~:text=Rusya%2C%20So%2C%20Sava%C5%9F%20sonra s%C4%B1%20d%C3%B6nemde,i%C3%A7eren%20bir%20doktrini%20kabul%20emi%C5%9Ftir. , [Erişim Tarihi: 11.04.2023].
- Beaumont, P., 2023, (1) Russian Forces 'Forcibly Evacuating' Civilians İn Kherson, Says Ukraine, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/24/russian-forces-forcibly-evacuating-civilians-kherson-ukraine>, [Erişim Tarihi: 24.04.2023].
- Beaumont, P., 2023, (2) Ukraine may be willing to hold talks on Crimea, suggests Zelenskiy adviser, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/06/ukraine-talks-crimea-russia-zelenskiy> , [Erişim Tarihi: 24.04.2023].
- Belam, M. & Abdul, G., 2023, Russia-Ukraine war at a glance: what we know on day 426 of the invasion, The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/25/russia-ukraine-war-at-a-glance-what-we-know-on-day-426-of-the-invasion>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Benhür, Ç., 2008, Stalin Dönemi Türk-Rus İlişkileri (1924-1953), Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, s. 1-813, http://acikerisimarsiv.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/9870/21_8638.pdf?sequence=1&isAllowed=y , [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Benhür, Ç., 2020, Josef Stalin (1879-1953), Atatürk Ansiklopedisi, s. 1-7, <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/josef-stalin-1879-1953/?pdf=3905>, [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Benli, Z., 2016, Ukrayna'nın Ulus ve Devlet İnşa Süreci ve Küresel Güçlerin Bu Sürece Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Avrupa Birliği ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü, Ankara, s.1-188, <http://acikerisim.baskent.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11727/2497/10113551.pdf?sequence=1&isAllowed=y> , [Erişim Tarihi: 07.04.2023].
- Berktaş, D., 2019, Stalin'in Mirası, *Teori Dergisi*, <https://www.teoridergisi.com/stalinin-mirası> , [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Beydilli, K., 2008, Rusya, 35. Cilt, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, <https://islamansiklopedisi.org.tr/rusya> , [Erişim Tarihi: 19.02.2023].
- Büyük Ansiklopedi, 1990, 13. Cilt, Milliyet Yayınları, İstanbul, 5007-5014.
- BBC News Türkçe, 2014, Rusya'da Yeni Askeri Doktrin: En Büyük Tehdit NATO, https://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/12/141226_rusya_askeri_doktrin, [Erişim Tarihi: 01.05.2023].
- BBC News Türkçe, 2022, Rusya-Ukrayna Krizi Nasıl Savaşa Dönüştü, Bugüne Nasıl Gelindi? <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-60477870>, [Erişim Tarihi: 17.04.2023].
- BBC News Türkçe, 2022, Ukraynalı mülteciler hangi ülkelere gidiyor?, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-60647291#:~:text=Ukraynal%>

- C4%B1%20m%C3%BClteciler%2C%20b%C3%BCy%C3%BCk%20%C3%B6l%C3%A7%C3%BCde%20bat%C4%B1daki,Moldova%20gibi%20kom%C5%9Fu%20%C3%BCkelere%20gidiyor. [Erişim Tarihi: 28.08.2023].
- BBC News Türkçe, 2023, Wagner: 6 soruda Rus paralı asker grubu hakkında bilinenler ve merak edilenler, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-66038564>, [Erişim Tarihi: 28.08.2023].
- Brugen, I. V., 2023, Russia Says Likelihood of Nuclear Weapons Being Used Growing by the Day, Newsweeks, <https://www.newsweek.com/russia-medvedev-nuclear-weapons-world-war-1796531>, [Erişim Tarihi: 26.04.2023].
- Cabbarlı, H., 2016, İki Güç Arasındaki Ukrayna, *Karadeniz Araştırmaları*, Sayı 50, s. 95- 123, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1888005>, [Erişim Tarihi: 05.04.2023].
- Cankara, P. Ö., 2007, Putin Dönemi Rusya'nın Yeniden Güç Olma Stratejileri ve Politikaları, Yüksek Lisans Tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, s.1-207, https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/621977/yokAcikBilim_9_008005.pdf?sequence=-1, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Canpolat, H., 2022, Gorbaçov Son Sovyetler Birliği Liderinin Portresi, *Global Savunma Dergisi*, s. 1-10, https://tasam.org/Files/Icerik/File/Hasan_Canpolat_-_Gorbac%CC%A7ov_Yeni_pdf_dee4a6b8-d8e-b-4808-bfa1-ec29ce4b8a06.pdf, [Erişim Tarihi: 07.04.2023].
- Cavlak, H. & Doğan, M., 2019, Siyasal Kültür ve Yönetim Şekli: Putin Dönemi Rusya, *Sosyal Bilimler Metinleri*, Sayı 2, s. 25-34, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/882056>, [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Cihangir, M. 2022, Dosya/soruşturma: Batı ittifakı ile Rusya arasında Neo-Soğuk Savaş dönemi mi? (2), (Röportaj: Naman BAKAÇ, 28 Şubat 2022), Independent Türkçe, <https://www.indyuturk.com/node/477886/t%C3%BCrki%CC%87yeden-sesler/dosyasoru%C5%9Fturma-bat%C4%B1-itifak%C4%B1-ile-rusya-aras%C4%B1nda-neo-so%C4%9Fuk-sava%C5%9F>, [Erişim Tarihi: 27.11.2023].
- Cornforth, M., 1975, Marxist Klasikleri Okuma Kılavuzu, Çev. Ferhat Güner, Sol Yayınları, Ankara, 1-544.
- Coşgun, M., 2014, Ekim Devrimi'ne Açılan Kapı: Rus Modernleşmesi, *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 44, s. 1-15, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/382855> [Erişim Tarihi: 25.02.23].
- Cura, A., 2023, Rusya: Ukrayna'nın Karadeniz Filosu'na saldırıları Tahil Anlaşması'nı tehlikeye atıyor, Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/rusya-ukraynanin-karadeniz-filosu-na-saldirilari-tahil-anlasmasi-ni-tehlikeye-atiyor/2880560>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Christian, D., 1998, A History of Russia, Central Asia and Mongolia, 1. Baskı, Blackwell Yayıncılık, 6-7.

- Cretu, V., 2006, Soğuk Savaş Sonrasında Rusya Federasyonu'nun Yugoslavya Krizleri'ne Yönelik Politikası, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s.1-133, <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/29221/4044.pdf?sequence=1>, [Erişim Tarihi: 27.03.2023].
- Cnntürk, 2023, Wagnerler kimdir? Rusya'da paramiliter ne demek? Wagner ordusu nedir, Wagner grubu kimdir?, <https://www.cnnturk.com/dunya/wagnerler-kimdir-rusyada-paramiliter-ne-demek-wagner-ordusu-nedir-wagner-grubu-kimdir>, [Erişim Tarihi: 28.08.2023].
- Çalışkan, B., 2016, Rusya- Suriye İlişkileri ve Ortadoğu Krizlerine Etkisi, *İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi-İNSAMER*, Araştırma 14, s. 1-10, <https://www.insamer.com/tr/uploads/pdf/rapor-rusya-suriye-iliskileri-ve-ortadoğu-krizlerine-etkisi.pdf>, [Erişim Tarihi: 08.04.2023].
- Çalışkan, B., 2020, Kırım Raporu; Jeopolitik Rekabette Düğüm Noktası, Editör: Ümmühan Özkan, Araştırma 109, *İHH İnsani Yardım Vakfı (İNSAMER)*, İstanbul, s. 1-30 <https://www.insamer.com/tr/uploads/pdf/rapor-kirim-raporu-jeopolitik-rekabette-dugum-noktasi.pdf>, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Çalışkan, M., 2022, Ukrayna ile Rusya'nın atası Kiev Knezliği, Habertürk, <https://www.haberturk.com/ukrayna-ile-rusya-nin-atasi-kiev-knezligi-3356854>, [Erişim Tarihi: 02.03.2023].
- Çamlıyol, H., 2019, Promethee Hareketi ve Ukrayna, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü-Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, İzmir, s. 1-206, https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/341865/yokAcikBilim_1_0255351.pdf?sequence=-1, [Erişim Tarihi: 04.04.2023].
- Çaycıoğlu, S. O., 2022, Çarlık Rusya'nın Kafkas Hattı'nı İnşası ve Kuzey Kafkasya'da Hâkimiyet Kurma Mücadelesi, *Türk Tarih Kurumu Belleten Dergisi*, Ankara, Cilt: 86 Sayı: 306, s. 717-754, <https://belleten.gov.tr/tammetin-pdf/3701/tur>, [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Çelik, S., 2022, 2022 Rusya'nın Ukrayna'yı İşgali: AB Entegrasyonu İçin Yeni Dönem, *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 6 Sayı: 2, s. 521-533, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2331412>, [Erişim Tarihi: 18.04.2023].
- Dartan, Z. C., 2021, İKV Değerlendirme Notu: Son Gelişmeler Işığında Rusya-AB İlişkileri ve İzdüşümleri, *İktisadi Kalkınma Vakfı*, İstanbul, s.1-17, https://www.ikv.org.tr/images/files/Zafer_%20Can_%20Dartan_%20Rusya-AB_%20İlişkileri_%20Değerlendirme_%20Notu.pdf, [Erişim Tarihi: 17.04.2023].
- Denkel, Ç., 2018, Yeltsin Sonrası Dönem Putin'in Siyasal Pazarlama Çalışmaları (2000- 2008 Dönemi), Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, s. 1-124, <https://dspace.trakya.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/trakya/3093/0159892.pdf?sequence=1>, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].

- Derman, G. S., 2017, Ortadoğu'da İki Etkin Güç Rusya-İran, İran Araştırma Merkezi (İRAM), Ankara, s. 1-18, https://iramcenter.org/uploads/files/ortadoguda_iki_etkin_guc_rusya_ve_iran.pdf, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- Derviş, L. & Devrişeva K., 2015, Çarlık Rusyası'nın Akdeniz Politikası'nın Arka Planı, (cedrus.akdeniz.edu.tr, Cedrus III), s. 351-364, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/929179>, [Erişim Tarihi: 22.02.2023].
- Dilfiruz, Y., 2021, Putin Döneminde Rusya'nın Balkanlar Politikası, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, s. 1-121, <http://dspace.kocaeli.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11493/18050/692939.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- Dinler, M., 2018, Jeopolitik Çerçeve de Ukrayna-Rusya Gerilimi, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, s. 1-216 <http://dspace.trakya.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/trakya/3150/0160170.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 06.04.2023].
- Doğrul, M., 2022, Rusya'nın Ukrayna'yı İşgali ve Uluslararası İlişkiler Çalıştayı Sonuç Raporu, Savaş Öncesi Yaşanan Gelişmeler Savaşın Boyutu Savaşın Olası Etkileri, *Türkiye Bilimler Akademisi*, Ankara, s. 1-34, <https://www.tuba.gov.tr/files/yayinlar/raporlar/T%C3%9CBA-Rusya%E2%80%99n%C4%B1n%20Ukrayna%E2%80%99y%C4%B1%20%C4%B0%C5%9Fgali%20ve%20Uluslararası%C4%B1%20%C4%B0li%C5%9Fkiler%20%C3%87al%C4%B1%C5%9Ftay%C4%B1%20Sonu%C3%A7%20Raporu.pdf>, [Erişim Tarihi: 08.04.2023].
- Domazeti, R., 2022, Rusya'nın Ukrayna İşgali ve Ortadoğu Ülkelerinin Pozisyonu, İNSAMER Analiz. s. 1-7, <https://www.insamer.com/tr/uploads/pdf/ukrayna.pdf>, [Erişim Tarihi: 15.14.2023].
- Duğın, A., 2010, Rus Jeopolitiği Avrasyacı Yaklaşım, 6. Baskı, Küre Yayınları, İstanbul, 1-432.
- Dumlupınar, N., 2017, Avrupa Güvenliği Kapsamında Ukrayna Krizi, 1. Baskı, ANKASAM/ Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi, s. 7-23 <https://www.ankasam.org/wp-content/uploads/2022/06/METIN-Nihat-Dumlupinar-Avrupa-Guvenligi-Kapsaminda-Ukrayna-Krizi.pdf>, [Erişim Tarihi: 16.04.2023].
- Düğen, T., 2021, Sovyetler Birliği Kolonyal Bir İmparatorluk Muydu? Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 14 Sayı: 4, s. 1516- 1528, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1797521>, [Erişim Tarihi: 16.03.2023].
- Efegil, E., 2001, Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Rusya'nın Orta Asya Politikası (1991 - 1999), *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 16/Kış, SF:1-23, <https://bilig.yesevi.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/3432-published.pdf>, [Erişim Tarihi: 25.03.2023].
- Eker, A.A., 2007, İkinci Dünya Savaşı Sonrası Türk Dış Politikasındaki Gelişmeler ve Türkiye'nin NATO'ya Giriş Süreci (1945-1952), Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kır-

- rikkale, s. 1-101, <https://acikerisim.kku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12587/14753/214308.pdf?sequence=1&isAllowed=y> , [Erişim Tarihi: 24.03.23].
- Eraslan, R., 2019, 1917 Rus İhtilallerinin Osmanlı Devleti'ndeki Yansımaları, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, s.1-173, <https://dspace.trakya.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/trakya/4680/0166754.pdf?sequence=1> , [Erişim Tarihi: 11.03.2023].
- Eravcı, A. 2020, Gürcistan ve Ukrayna Krizlerinin Rusya Federasyonu-AB İlişisine Etkisi, Social Mentality And Researcher Thinkers Journal, s. 1440-1450, https://smartofjournal.com/files/smartjournal/1222354150_14_6.34_ID595_Erave%20C4%B1_1440.pdf, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Erbil, Y., 2010, Rusya-Ukrayna Doğalgaz Krizi Ve Enerji Güvenliği, Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s. 1-199, http://sites.khas.edu.tr/tez/yazganebil_izinli.pdf, [Erişim Tarihi: 10.04.2023].
- Ergül, O., 2012, Rus Dış Politikasında Bölgeselleşme ve Rusya'nın Entegrasyon Stratejisi: Avrasya Ekonomik Topluluğu, International Conference On Eurasian Economies, s. 468-476, https://abs.cu.edu.tr/Dokumanlar/2016/PF%20434/401261212_rus_dis_politikasinda_bolgeselleme_ve_rusya%E2%80%99nin_entegrasyon_stratejisi_avrasya_ekonomi_k_toplulugu.pdf , [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Erkan, A. Ç., 2013, Enerji Arzı Güvenliği Bakımından Avrupa'nın Rusya Federasyonu'na Bağımlılığı, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın, s. 1-232, <http://adudspace.adu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11607/646/10011977.pdf?sequence=1>, [Erişim Tarihi: 10.04.2023].
- Erkan, A.Ç. ve Ateş, A., 2023, Wagner Grubu'nun Yapısı Ve Operasyonları Üzerine Bir İnceleme, Toplum Ekonomi Ve Yönetim Dergisi, 4(1), 111-130.
- Erkiner, H. H., 2022, Uluslararası İlişkilerde Kuvvet Kullanma Yasağı Açısından Rusya'nın Askeri Operasyonlarının Değerlendirilmesi, Uluslararası Hukuk Kuralları Işığında Rusya-Ukrayna Krizi, İstanbul, s. 13-19, https://kuremer.ku.edu.tr/wp-content/uploads/2023/03/teblig_kitapcigi_nihai.pdf, [Erişim Tarihi: 16.04.2023].
- Eskişehir Ticaret Odası, 2021, Ukrayna Ülke Bülteni, <https://www.etonet.org.tr/uploads/UlkeRaporlari/ukrayna.pdf>, [Erişim Tarihi: 18.05.2023].
- Evrensel, 2020, Josef Stalin Kimdir?, İnter Yayıncılık, <https://www.evrensel.net/haber/393398/josef-stalin-kimdir>, [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Gahramanlı, N., 2019, Stalin Döneminde Sönen Hayatlar: Azerbaycan Kadınlarının Sürgün Hayatı, *Türük Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, Cilt:7 Sayı:19, s. 165-179, http://www.turukdergisi.com/Makaleler/448279456_21.N.%20Gahramanl%C4%B1%20165-179.pdf.pdf , [Erişim Tarihi: 22.03.2023].

- Gazetem, 2023, Rusya'da dün neler oldu? 31 Mart 2023, <https://www.gazetemru.com/2023/04/01/rusyada-dun-neler-oldu-31-mart-2023/>, [Erişim Tarihi: 01.05.2023].
- Gazigil, O., 2012, Avrasya Bölgesinde Rusya Federasyonu Öncülüğünde Kurulan Uluslararası Örgütler, Uzmanlık Tezi, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Ankara, s. 1-83, <https://ybtweb1.blob.core.windows.net/files/resimler/thesis/orhan-gazigil-avrasya-boelgesinde-rusya-federasyonu-oencuelueguende-kurulan-uluslararasi-oerguetler.pdf>, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Gıde, A., 1992, SSCB'den Dönüş, Çev. Ender Bülbül, 1. Baskı, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1-159.
- Giella, L., 2023, Putin Has Failed All 5 Phases of Ukraine War: Retired U.S. General, Newsweeks, <https://www.newsweek.com/putin-has-failed-all-5-phases-ukraine-war-retired-us-general-1782807>, [Erişim Tarihi: 26.04.2023].
- Görgen, İ., 2021, Rusya'da Stalinizm'in Doğuşu, *İstanbul Üniversitesi Avrasya İncelemeleri Dergisi*, Cilt:10 Sayı:2, s. 225-248, https://cdn.istanbul.edu.tr/file/JTA6CLJ8T5/DB9B8542889A49408AE8E40167FAE_9D2, [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Gundogdıyev, O. A., 2020, Oğuzlar ve Kiev Rusyası, USA, Çev. Dastanbek Razakov Öz, Yusuf Akbaba, s. 249-262, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1511532>, [Erişim Tarihi: 05.03.2023].
- Gül, Y. E. & Yavuz, C., 2015, Rusya'da Ekim Devrimi'nde Pravda Gazetesinin Oynadığı Rol ve Devrim Sayısının İçerik Analizi, T.C. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı Avrasya Etütler, s. 129-154, <https://www.acarindex.com/pdf/ler/acarindex-4d89c1fa-1d91.pdf>, [Erişim Tarihi: 11.03.2023].
- Güler, E., 2012, Sosyalizmden Kapitalizme Geçiş Sürecinde Rusya: Nasıl Bir Kapitalizm, *Business and Economics Research Journal*, Cilt: 3 Sayı: 3, s. 93-120, [https://www.berjournal.com/wp-content/plugins/downloads-manager/upload/BERJ%20\(3\)12%20Article%206%20pp.93-120.pdf](https://www.berjournal.com/wp-content/plugins/downloads-manager/upload/BERJ%20(3)12%20Article%206%20pp.93-120.pdf), [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- Güler, M. Ç. & Teke, A. M., 2021, Resmi Belgeler Işığında Rusya'nın Dış Politika Eğilimi, 1. Baskı, SETA Yayınları, İstanbul, s.1-37, <https://setav.org/assets/uploads/2021/07/R189-Rusya.pdf>, [Erişim Tarihi: 24.03.23].
- Güneş, U., 2022, Rusya Federasyonu (RF)-Ukrayna "Savaşı", Bölgesel Güvenlik ve Avrupa Güvenliği ile Güvenlik ve Silahsızlanma Düzenlemeleri Üzerine Olası Etkileri, *Türkiye Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi-TASAM*, s.1-19, https://tasam.org/Files/Icerik/File/Ufuk_RF-UA_%C3%A7at%C4%B1%C5%9Fmas%C4%B1-UA_G%C3%BCvlik-Silahs%C4%B1zlanma-Son_metin_pdf_32148e8d-f9b0-4303-a6c0-19454230b6f9.pdf, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Güven, N., 2020, Güvenlik Çıkarları Bağlamında Rusya'nın Suriye Krizi'ne İlişkin Politikaları (2011- 2016), Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi

- tesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, s. 1-160, https://acikerisim.uludag.edu.tr/bitstream/11452/14801/1/nur_g%C3%BCven.pdf, [Erişim Tarihi: 14.04.2023].
- Habertürk, 2018, Rusya, <https://www.haberturk.com/yer/rusya>, [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Hanilçe. M. & İbrahimzade T., 2019, Çariçe Katerina'nın Rus Kadın Eğitimi-ne Sağladığı Bir Katkı -Smolny Enstitüsü (1764-1919), *Tarih ve Gelecek Dergisi*, Cilt 5, Sayı 3, s. 503-528, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/905370>, [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Hayri, E., 2022, Blackwater ve Wagner arasında: Dünya savaşlarını paralı askerler mi yürütüyor?, Independent Türkçe, <https://www.indyurk.com/node/497396/d%C3%BCnya/blackwater-ve-wagner-aras%C4%B1nda-d%C3%BCnya-sava%C5%9Flar%C4%B1n%C4%B1-paral%C4%B1-asgerler-mi-y%C3%BCr%C3%BCt%C3%BCyor>, [Erişim Tarihi: 28.08.2023].
- Hatipoğlu, Y. Z. & İşcan, İ. H., 2010, Rusya'nın Serbest Piyasa Anlayışı ve Küresel Kriz, International Conference On Eurasian Economies, s. 28-33, <https://www.avekon.org/papers/134.pdf>, [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Hürriyet, 2021, Bolşevik İhtilali Nedir? Sonuçları nelerdir? Bolşevik İhtilali Kim Tarafından Gerçekleştirildi?, <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/bolsevik-ihtilali-nedir-sonuclari-nelerdir-bolsevik-ihtilali-kim-tarafindan-gerceklestirildi-41940878>, [Erişim Tarihi: 11.03.2023].
- Ivshina, O., 2021, Sovyetler Birliği'nin Çöküşünün 5 Nedeni, BBC Rusça Servisi, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-59780899>, [Erişim Tarihi: 16.03.2023].
- İbrahimov, A., 2010, Putin Dönemi Rusya'nın Türkiye Politikası, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s. 1-132, <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/45594.pdf>, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- İnalçık, H., 2022, Kırım; Karadeniz'in Kuzeyinde Tarihî Bir Yarımada ve Ukrayna'ya Bağlı Özerk Cumhuriyet, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, 25. cilt, Ankara, s. 449-457, <https://islamansiklopedisi.org.tr/kirim>, [Erişim Tarihi: 06.03.2023].
- İpek, A., 2015, Sovyetler Birliği'nin Dağılması Karşısında Sovyet İnsanın Tepkisizliğinin Nedenleri, *Savunma Bilimleri Dergisi*, Cilt 14 Sayı 1, s. 89-118, https://kho.msu.edu.tr/akademik/enstitu/Alp_SAVBEN_dergi/141/5.pdf, [Erişim Tarihi: 26.03.2023].
- İpek, N., 2019, Rus Dış Politikasının Yeniden Yapılan Asya Faktörü, Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, s. 1-335 https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/248266/yokAcikBilim_1_0302758.pdf?sequence=-1, [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- İpek, E. D., 2020, Putin'in 2036 Yılına Kadar Devlet Başkanlığı Yapmasının Yolu, Referandum İle Açıldı: Katılım ve Sonuçlar, Kremlin'i Memnun Etti, Medyascope Haber, <https://medyascope.tv/2020/07/02/putinin-2036-yili>

- na-kadar-devlet- baskanligi-yapmasinin-yolu-referandum-ile-acildi-katirim-ve-sonuclar-kremlini- memnun-etti/ , [Erişim Tarihi: 27.03.2023].
- İsmayıl, E., 2016, Rusya'nın Avrasya Birliği Politikası, Avrasya Etüdler, Cilt 49 Sayı 1, s. 125-151, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/422154>, [Erişim Tarihi: 28.03.2023].
- İşçi, O., 2017, Yüzüncü Yılında Ekim Devrimi ve Tarih Yazımının Değişen Mevsimleri, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt 72 Sayı: 4, s. 1107-1125, http://repository.bilkent.edu.tr/bitstream/handle/11693/54537/Y%C3%BCz%C3%B Cnc%C3%BC_y%C4%B1%C4%B1nda_ekim_devrimi_ve_tarih_yaz%C4%B1m%C4%B1n%C4%B1n_de%C4%9Fi%C5%9Fen_mevsimleri.pdf?sequence=1&isAllowed=y, [Erişim Tarihi: 11.03.2023].
- Jane, M., 2022, Rusya Federasyonu'nun Güvenlik Strateji Belgeleri Bağlamında Kırım İlhakı'nın Tarihsel-Sembolik ve Askeri-Jeopolitik Analizi, *International Journal Of Social Inquiry*, Cilt: 15 Sayı: 2, s. 415-436, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2642831>, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Joly, J. & Daunt, R., 2022, Sovyetler Birliği Neden ve Nasıl Çöktü?, *Euronews*, <https://tr.euronews.com/2021/12/26/sovyet-birligi-neden-coktu>, [Erişim Tarihi: 16.03.2023].
- Kachkachishvili, D., 2023, Ukrayna Topçu Birlikleri Donetsk Bölgesinde Faaliyetlerini Yoğun Şekilde Sürdürüyor, *Anadolu Ajansı Haber*, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ukrayna-topcu-birlikleri-donetsk-bolgesinde-faaliyetlerini-yogun-sekilde-surduruyor/2880715>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Kalay, G., 2013, Soğuk Savaş Sonrası Eski SSCB Coğrafyasında Görülen Etnik ve Dinsel Çatışmalar, 1. Baskı, Berikan Yayınevi, Ankara, 1-248.
- Kalkan, D., 2010, Güney Kafkasya Bölgesi'ndeki Etnik Çatışma Alanları, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, s.1-215, http://acikerisimarsiv.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/6843/24_9916.pdf?sequence=1&isAllowed=y, [Erişim Tarihi: 28.03.2023].
- Kamalov, İ., 2011, Rusya'nın Orta Asya Politikaları-Rapor, Ahmet Yesevi Üniversitesi SFN Televizyon Tanıtım Tasarım Yayıncılık, Ankara, s. 1-71, https://www.ayu.edu.tr/static/kitaplar/rusya_ortaasya_raporu.pdf, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- Kanbolat, H., 2001, Rusya Federasyonu'nun Kafkasya Politikası ve Çeçenistan Savaşı, 21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi, Cilt: 6 Sayı: 4, s. 165-179, <https://www.21yyte.org/assets/uploads/files/165-179%20hasan.PDF>, [Erişim Tarihi: 28.03.2023].
- Karabay, E.Y., 2021, Rusya Federasyonu: Küresel Güç Konumuna Dönüş, Suriye Krizi Vaka Çalışması, Yüksek Lisans Tezi, MEF Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 42- 64, <https://openaccess.mef.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.11779/1810/699222.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 13.04.2023].

- Karabayram, F., 2011, Güney Kafkasya Jeopolitiğinde Rusya Gerçeği, 1. Baskı, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, 1-390.
- Karabulut, A. N., 2016, Eski Savaş, Yeni Strateji: Rusya'nın Yirmibirinci Yüzyıldaki Hibrit Savaş Doktrini ve Ukrayna Krizi'ndeki Uygulaması, Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği, *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, Cilt 13, Sayı 49, s. 25-42, <https://www.uidergisi.com.tr/source/49-2.pdf> , [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Karadiken, H., 2011, Rusya Federasyonu'nun Dış Politikası, Tuiç Akademi, <https://www.tuicakademi.org/rusya-federasyonunun-dis-politikasi/>, [Erişim Tarihi: 24.03.2023]
- Karakuş, G., 2022, Sovyetler Birliği Neden Dağıldı? Amasya Üniversitesi The Turkish Online Journal of Design Art and Communication, Cilt: 12 Sayı: 2, s. 291-299, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2154004>, [Erişim Tarihi: 16.03.2023].
- Karımova, N., 2019, Rusya'nın Kafkasya Politikası ve Azerbaycan İle İlişkileri, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, s. 1-89, <https://acikerisim.sakarya.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12619/90379/T08944.pdf?sequence=1&isAllowed=y> , [Erişim Tarihi: 28.03.2023].
- Kasapoğlu, C. & Özkaraşahin, S., 2022 Rus Savaş Makinesi Ukrayna'da Neye Hazırlanıyor? Siyasi-Askeri ve Jeostratejik Değerlendirme, *EDAM / Ekonomi ve Dış Politika Araştırma Merkezi*, s.1-31, <https://edam.org.tr/wp-content/uploads/2022/01/220118-UKR-EDAM.pdf>, [Erişim Tarihi: 24.04.2023].
- Kasım, M. A., 2022, Rusya'nın 2022 Yılındaki Ukrayna İşgaline Karşı Büyük Güçlerin Tepkileri, *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, Cilt: 5 Sayı: 3, s.741-753, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2714074>, [Erişim Tarihi: 17.04.2023].
- Kehev, S., 2005, Soğuk Savaş Sonrası Rusya'nın Avrasya Politikası, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s.1-119, <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/41147.pdf> , [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Kemaloğlu İ., 2016. 21. Yüzyılın Başında Rusya Federasyonu, Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi, Cilt 3 Sayı 2, s. 1-14, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/312077>, [Erişim Tarihi: 27.03.2023].
- Keskin, M., 2015, Yakın Çevre Doktrini Bağlamında Rus Dış Politikası: Ukrayna Müdahalesi, Barış Araştırmaları ve Çatışma Çözümleri Dergisi, Cilt: 3 Sayı: 2, s. 45- 62, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/203090>, [Erişim Tarihi: 11.04.2023].
- Kılınc, Ş., 2019, 17 Numaralı Kırım Şer'iyeye Sicili (H. 1084-1085/M. 1673-1674) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, s. 1-355, <https://acikerisim.sakarya.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12619/90400/T08992.pdf?sequence=1&isAllowed=y> , [Erişim Tarihi: 12.03.2023].

- Kılınçkaya, M. D. & Omarbekov, T. & Egamberdiyev, M., 2019, Sovyetler Birliği Döneminde Yıldırma Politikasının Bir Unsuru Olarak “Türkçülük” Suçlaması, *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, Cilt 15 Sayı 30, s. 1-27, https://ctad.hacettepe.edu.tr/15_30/1_300120.pdf, [Erişim Tarihi: 16.03.2023].
- Kırımlı, H., 2020, Kırım Hanlığı Tarihinde “Çoban Geraylar” Meselesi, *Belle-ten, Türk Tarih Kurumu Dergisi, Araştırma Makalesi, Cilt: 84 Sayı: 299*, s. 243-260, <https://belleten.gov.tr/tam-metin/2632/tur>, [E.T.:07.03.2023].
- Kıbaroğlu, M., 2001, Rusya'nın Yeni Ulusal Güvenlik Konsepti ve Askeri Doktrinini, *Avrasya Dosyası (Rusya Özel)*, Cilt: 6 Sayı: 4, s. 95-106, <https://www.21yyte.org/assets/uploads/files/095-106%20mustafa.PDF>, [Erişim Tarihi: 13.04.2023].
- Kireççi, M.A. & Tezcan, S., 2015, Kırım'ın Kısa Tarihi, Çev. Can E. Çekiç, Yayın No: 24, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Ankara, s. 1-64, https://www.ayu.edu.tr/static/kitaplar/kirimin_kisa_tarihi.pdf, [Erişim Tarihi: 02.03.2023].
- Koçak, F. & Özkan, M., 2015, Bizans'tan Ruslara Miras: Hıristiyanlık, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 8 Sayı: 37, s.376-383, <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/a-legacy-from-byzantine-to-russians-christianity.pdf>, [Erişim Tarihi: 06.03.2023].
- Konak, A., 2019, Kırım'ın İlhakı İle Sonuçlanan Ukrayna Krizi ve Ekonomik Etkileri, *Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 4 Sayı: 8, s. 80-93, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/786830>, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Kotan, M., 2019, Sovyet Ekonomisinde Gorbaçov İle Başlayan Sosyalizmden Uzaklaşma Uygulamaları, *Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 74, s. 14-34, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1179997>, [Erişim Tarihi: 25.03.2023].
- Köker, İ. & Erem, O., 2017, 1917: Dünyayı Değiştiren Devrimlerin Yılı, BBC, https://www.bbc.com/turkce/resources/iddt-sh/russian_revolution_turkish, [Erişim Tarihi: 11.03.2023].
- Koroğlu, N. Ö. & Satymova, S., 2021, Ukrayna Ulus İnşasının Yapıtaşları ve Bugüne Yansımaları, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 10 Sayı: 1, s. 525-534, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1199276>, [Erişim Tarihi: 15.05.2023].
- Kurbanov B. & Arı, T., 2006, Orta Asya'da jeopolitik ve jeoekonomik öğelerin dış politikaya etkileri: Türkmenistan örnekli, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, s.4-146, <https://acikerisim.uludag.edu.tr/bitstream/11452/8133/1/186501.pdf>, [Erişim Tarihi: 27.03.2023].
- Kurat, A.N., 2010, Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917'ye Kadar, 5. Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1-537.
- Kurt, H., 2012, Ukrayna; Doğu Avrupa'da Ülke, Cilt: 42, TDV İslâm Ansiklopedisi, İstanbul, s. 72-73, <https://islamansiklopedisi.org.tr/ukrayna>, [Erişim Tarihi: 15.05.2023].

- Kurt, H., 2021, The Times Gazetesinde Gorbaçov'un Glasnost ile Perestroyka Politikalarını Uygulaması, *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, s. 1350-1381, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2169912>, [Erişim Tarihi: 25.03.2023].
- Kusaev, K., 2020, Özbekistan-Rusya İlişkileri (1991-2019), Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 1-102, <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/71986/629935.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 26.03.2023].
- Kuzgunkaya, G., 2022, Donbas Savaşı'nın Ukrayna Milli Kimliğine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük, s. 1-119, http://acikerisim.karabuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1870/10463_675.pdf?sequence=1, [Erişim Tarihi: 06.04.2023].
- Kuzu, A., 2008, Putin Dönemi Rus Enerji Politikasının Türkiye'nin Enerji Politikasına Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s. 1-94, https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/106138/yokAcikBilim_3_16106.pdf?sequence=1&isAllowed=y, [Erişim Tarihi: 10.04.2023].
- Kuzucu, S., 2010, II. Katerina Dönemi Osmanlı-Rus İlişkilerinde Kırım, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 185, s.107-118, https://www.researchgate.net/publication/292150591_II_KATERINA_DONEMI_O_SMANLI-RUS_ILISKILERINDE_KIRIM, [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Küçükvatan, M., 2011, Soğuk Savaşın Türk Dış Politikasına Etkileri ve 1957 Türkiye- Suriye Bunalımı, *ÇTTAD Dergisi*, Cilt:11 Sayı:23, s.73-91, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/233453>, [Erişim Tarihi: 24.03.23].
- Khrebet, A., 2023, Ukraine War Latest: Ukraine Reportedly Makes 'Marginal Gains' In Luhansk Oblast As Russia Focuses On Donetsk Oblast, The Kyiv Independent, <https://kyivindependent.com/ukraine-war-latest-ukraine-reportedly-makes-marginal-gains-in-luhansk-oblast-as-russia-focuses-on-donetsk-oblast/>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Law, T., 2023, The Kremlin Accuses Ukraine of Drone Attacks in Russia and Crimea, Time, <https://time.com/6259859/russia-ukraine-bakhmut-battle-drones/>, [Erişim Tarihi: 26.04.2023].
- Lee S.J., 2016, European Dictatorships 1918-1945, 4. Baskı, Companion Yayıncılık, 60-61. Lenin, V.İ., 1999, Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm, 4. Baskı, Çev. Şiar Yalçın, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara, 1-282.
- Leylak, M. H. 1990, I. Petro Döneminde Rusya'da Yapılan Yenilikler, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, <http://kaynakca.hacettepe.edu.tr/eser/205763/i-petro-doneminde-rusya-da-yapilan-yenilikler>, [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Lukashuk, Y., 2023, Lobby X: Promoting modern and effective military recruitment in Ukraine, The Kyiv Independent, <https://kyivindependent.com/lobby-x-promoting-modern-and-effective-military-recruitment-in-ukraine/>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].

- Lukiv, J., 2023, Ukraine War: Kyiv Sets Up Positions Across Key Dnipro River – Reports, BBC Haberleri, <https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-65379229>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Malgavko, A., 2023, Rusya Savunma Bakanlığı, Sivastopol'e İHA'larla Saldırısı Düzenlendiğini Olduğunu Doğruladı, Sputnik Türkiye, <https://sputniknews.com.tr/20230424/rusya-savunma-bakanligi-sivastopole-ihalarla-saldiri-duzenlendigini-oldugunu-dogruladi-1070121922.html>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Maltsev, Y. N. 2017, Kitleysel Cinayet ve Kölelik Sovyet Deneyimi, Çev: Enver Sait Kurtaran, *Liberal Düşünce Dergisi*, Cilt: 22 Sayı: 88, s. 111-117, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/790407>, [Erişim Tarihi: 18.03.2023].
- Mammadova, J., 2021, Rus ve Bizans Tarihinde Varegler (IX. Yüzyıldan XIII. Yüzyıl Başlarına Kadar), Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s.1-163, <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/ET003074.pdf>, [E.T.:04.03.2023].
- Mangır, D. Ş., 2020, Coğrafi ve Jeopolitik Eksende Neo-Avrasyacılık, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 43, s. 193-208, sf:194, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1725268>, [Erişim Tarihi: 27.03.2023].
- Mansur, S., 2023, Why Experts Are Growing Alarmed About Ukraine's Air Defenses, Time, <https://time.com/6271538/ukraine-air-defense-shortages-russia/>, [Erişim Tarihi: 26.04.2023].
- Mark, J. J., 2018, Kiev Knezliği, *Dünya Tarihi Ansiklopedisi*, Çev: Batuhan Aksu, <https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-16603/kiev-knezligi/>, [Erişim Tarihi: 02.03.2023].
- Martı, C. C., 2020, Diktatörlüğü ve Totaliter Politikaları ile Tarihe Geçen Sovyet Lideri Josef Stalin Kimdir?, Listelist, <https://listelist.com/josef-stalin-kimdir/>, [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Mepa News, 2022, Çar 1. Petro (Deli Petro) kimdir?, <https://www.mepanews.com/car-1-petro-deli-petro-kimdir-50238h.htm>, [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Mepa News, 2023, Rusya'nın Batı'yı 'varoluşsal tehdit' olarak gördüğü yeni dış politika konsepti neleri kapsıyor?, <https://www.mepanews.com/rusyanin-batiyi-varoluşsal-tehdit-olarak-gordugu-yeni-dis-politika-konsepti-neleri-ka-59362h.htm>, [Erişim Tarihi: 05.05.2023].
- Mirzaliyeva, F., 2017, Putin Dönemi Rus Dış Politikası, *İHH İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi, Temmuz– Araştırma* 43, s.2, <https://www.insamer.com/tr/uploads/pdf/rapor-putin-donemi-rus-dis-politikasi.pdf>, [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Mihalçevskiy, K., 2023, Ukraynalı Büyükelçi: Rusya askeri hareket sırasında önemli başarılar elde etti, Sputnik Türkiye, <https://sputniknews.com.tr/20230419/ukraynali-buyukelci-rusya-askeri-harekat-sirasinda-onemli-basarilar-elde-etti-1069915887.html>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].

- Munasipova, M. & Ydyrys, K., 2015, Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Rusya'nın Dış Politikası'nda Avrasya Birliği Projesi, *Karadeniz Araştırmaları*, Cilt:12 Sayı 45, s.57-67, <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/196359/>, [Erişim Tarihi: 27.03.2023].
- Murselov, C. & Koç, B., 2016, Rusya ve Azerbaycan'da Din-Devlet İlişkileri, *Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 4 Sayı: 8, s. 182-209, https://www.bingol.edu.tr/documents/2016_8_MURSELOVC_KOCB.pdf, [Erişim Tarihi: 25.03.2023].
- Mustafaoğlu, Z., 2018, Rusya Krizi ve Türkiye Üzerine Muhtemel Etkileri, Yıllık Programlar ve Konjonktür Değerlendirme Genel Müdürlüğü Konjonktür Dairesi, s. 1-14, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/RUSYA_Krizi_ve_Turkiye_Uzerine_Muhtemel_Etkileri.pdf, [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Necefoğlu, A., 2017, Rusya Federasyonu'nun Güvenlik Anlayışının Neorealist Perspektiften Analizi, Yüksek Lisans Tezi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s. 1-142, <https://gcris.etu.edu.tr/bitstream/20.500.11851/2485/1/486249.pdf>, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Necefoğlu, H., 2017, Rusya'nın Yeni Jeostratejisi ve Uluslararası Güvenlik, *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, Cilt:4 Sayı:12, s. 1-14, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/450654>, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Obolensky, D., 1994, Byzantium and the Slavs, St Vladimir's Seminary Press Yayıncılık, 42.
- Ogirenko, V., 2023, Ukraine Will 'Test And Use' Any Non-Banned Weapons To Retake Crimea: Official, Reuters, <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-will-test-use-any-non-banned-weapons-retake-crimea-official-2023-04-14/>, [Erişim Tarihi: 26.04.2023].
- Orhan, G. & Çobanoğlu, S., 2015, Sovyet Sonrası Dönemde Rusya'da İdari Reform Politikaları, *Yasama Dergisi*, Sayı 30, s. 44-69, <https://www.acarindex.com/pdfler/acarindex-2de8c2c6-767b.pdf>, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- Ortaylı, İ., 2019, Son Rus Çarı / 123 Yıl Önce Bugün Taç Giymişti, Hürriyet Gazetesi, <https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/ilber-ortayli/son-rus-carikanli-nikolay-123-yil-once-bugun-tac-giyimisti-41225918>, [Erişim Tarihi: 25.02.2023].
- Ortaylı, İ., 2021, Şubat Ve Ekim Devrimi'nin 100. Yıldönümü: Rusya'nın Yeniden Dirilişi, Sputnik Türkiye, Gazeteci: Tuğba Bolat, <https://sputniknews.com.tr/20170214/subat-ekim-devrimi-yildonumu-rusya-dirilis-1027211973.html>, [Erişim Tarihi: 11.03.2023].
- Örmeci, O. & Kısacık, S., 2018, Rusya Siyaseti ve Rus Dış Politikası Teorik Çerçeve, Tarihsel Arka Plan ve Örnek Olaylar, 1. Baskı, Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar, Ankara, s. 1-480, https://www.researchgate.net/publication/331841061_-_Ormec_i_Ozan_Kisacik_Sina_2018_Rusya_Siyaseti_ve_Rus_Dis_Politikasi_Ankara_Seckin_Yayincilik, [Erişim Tarihi: 27.03.2023].

- Özel, M. S., 2014, Stalin Dönemi Rus Milliyetçiliği ve Politikaları, *Kırkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 4 Sayı: 2, s. 99-122, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181095> , [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Özel, M. S., 2015, Rus Dış Politikasında Ukrayna Krizi ve Türkiye'ye Etkileri, IV. Türkiye Lisansüstü Çalışmaları Kongresi- Bildiriler Kitabı II, s. 73-88, https://www.researchgate.net/publication/321886582_Rus_Dis_Politikasinda_Ukrayna_Krizi_ve_Turkiye%27ye_Etkileri, [Erişim Tarihi: 04.04.2023].
- Özdal, H., 2015, İç-Bölgesel-Küresel Dinamikler Bağlamında Ukrayna Krizi, *Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi*, Cilt: 11 Sayı: 42, s. 69-102, <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/179211/> , [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Özdal, H., 2016, Sovyetler Birliği'nin Dağılmasından Kırım'ın İlhakına Rus Dış Politikasında Ukrayna, 1. Baskı, Usak Yayınları, Ankara, 1-352.
- Özdal, H., 2021, Putin Döneminde Rusya'nın Güvenlik Doktrinleri, Editör: Fulya Hisarlıoğlu, Uluslararası İlişkiler Konseyi Güvenlik Yazıları, s. 1-10, https://trguvenlikportali.com/wp-content/uploads/2021/02/PutinRusyasi-GuvenlikDoktrinleri_HabibeOzdal_v.1.pdf , [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Özsağlam, M. T., 2016, Geçmişten Günümüze Avrasyacılık, Kıbrıs Yazıları, Sayı 3, s. 114-122, https://www.researchgate.net/profile/Muhittin-Oez-saglam/publication/323696803_Gecmisten_Gunumuze_Avrasyacilik_Muhittin_Tolga_OZSAGLAM/links/5aa66a380f7e9b463804c242/Gecmisten-Guenuemueze-Avrasyacilik-Muhittin-Tolga-OeZSAGLAM.pdf, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Özsoy, İ., 2006, Sovyet Sisteminin Çöküşünden Tarihî ve Evrensel Dersler, *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 39, s. 163-194, <https://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423873311.pdf>, [Erişim Tarihi: 25.03.2023].
- Özsoy, M., 2022, Müesses Nizamın Dünya Barışı ve İstikrarına Etkisi Ukrayna-Rusya Savaşı Örneği, *Türk İdareciler Derneği İdarecinin Sesi Dergisi*, Eylül- Ekim, s. 34— 43, <http://www.tid.web.tr/kurumlar/tid.web.tr/isd/209/mehmetozsoy.pdf>, [E.T.:09.04.2023].
- Öztopal, M. K., 2018, Önde Gelen Uluslararası Örgütlerin Kırım'ın Yasadışı İlhakına Tepkileri, *Uluslararası Suçlar ve Tarih Dergisi*, Sayı: 19, s. 105-135, s.105-135, <https://avim.org.tr/public/images/uploads/files/ust%20mustafa%20oztopal.pdf>, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Öztürk, S., 2013, Jeopolitiğin Rusya Federasyonu'na Etkilerinin Kuzey Kafkasya- Gürcistan Güney Osetya Çerçevesinde İncelenmesi, Güvenlik Stratejileri, Cilt 9 Sayı 17, s. 201- 242, https://gsd.msu.edu.tr/Content/sayilar/dokuman/GSD_17/GSD_17_Art_7_042013.pdf , [Erişim Tarihi: 28.03.2023].
- Öztürk, Ş., 2023, Rusya-Ukrayna Savaşı Üzerinden Uluslararası Sisteme Dair Bir Değerlendirme, *DÜSBED / Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 32, s. 449-462, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2769819>, [Erişim Tarihi: 19.04.2023].

- Penah, N. & Elchin S., 2020, 1.Petro'dan SSCB'ye Rusya'da Fikri-Siyasi Hareketler, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, İstanbul, Cilt:13 Sayı: 72, s. 285-293. <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/intellectual-and-political-movements- from-peter-to-the-ussr-in-russia.pdf> , [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Reuetrs Voa Türkçe, 2023, Bir buçuk yıldır süren Ukrayna-Rusya savaşının bilançosu ağır, <https://www.voaturkce.com/a/bir-bucuk-yildir-suren-ukrayna-rusya-savasinin-bilancosu-agir/7237524.html> [Erişim Tarihi: 27.08.2023].
- Politkovskaya, A., 2006, Putin'in Rusya'sı, 1. Baskı, Çev. Kemal Ülker, Agora Kitaplığı Yayınları, İstanbul, 1-262.
- Phillips, A., 2023, Putin Faces Pressure To Go On Defensive Ahead Of Ukrainian Counteroffensive, Newsweeks, <https://www.newsweek.com/vladimir-putin- pressure-defensive-operation-ukraine-invasion-1796112>, [Erişim Tarihi: 26.04.2023].
- Rabinowitch, A., 2008, The Bolsheviks in Power: The First Year of Soviet Rule in Petrograd, 1. baskı, Indiana UP Yayıncılık, 1.
- Rıasanovsky, N.V. & Steinberg, M.D., 2011, Rusya Tarihi Başlangıçtan Günümüze, 1.Baskı, İnkılâp Kitapevi, İstanbul, 1-787.
- Roberts, M., 2023, Savaşın ekonomik bilançosu-1: Ukrayna, Aydınlik Gazetesi, <https://www.aydinlik.com.tr/koseyazisi/savas-in-ekonomik-bilancosu-1-ukrayna-373495> [Erişim Tarihi:28.08.2023].
- Rosenberg, S., 2023, Ukraine war: Russian warplane accidentally bombs own city, BBC Haberleri, <https://www.bbc.com/news/world-europe-65344370>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Rusya Federasyonu Dış İşleri Bakanlığı, 2016, Doctrine of Information Security of the Russian Federation, Moskova, https://www.mid.ru/en/foreign_policy/fundamental_documents/1539546/, [Erişim Tarihi: 13.05.2023].
- Rusya Federasyonu Dış İşleri Bakanlığı, 2023, Dış Politika Konsepti 229 sayılı RF Dış Politikası, Moskova, https://www.mid.ru/ru/foreign_policy/official_documents/1860586/, [Erişim Tarihi: 03.05.2023].
- Russia Today, 2023. Drone attack on key Crimean port repelled – governor, <https://www.rt.com/russia/575229-crimea-sevastopol-drone-attack/>, [Erişim Tarihi: 24.04.2023].
- Russia Today, 2023, Kiev Outlines Proposal For Tougher Sanctions On Moscow, <https://www.rt.com/business/575315-ukraine-russian-gas-transmission-sanctions/>, [Erişim Tarihi: 26.04.2023].
- Russia Today, 2023, Ukraine shells Donetsk, killing multiple civilians, <https://www.rt.com/russia/575224-donetsk-ukraine-shelling-civilians/>, [Erişim Tarihi: 24.04.2023].
- Sadıkov, R., 2003, Şubat Devriminden Sonra Rusya'da İktidar Mücadelesi: Ekim Devrimi'ne Giden Yol, *Azerbaycan Muallimler Enstitüsü*, s. 101-118, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/782125> , [Erişim Tarihi: 11.03.2023].

- Safronova, O. & Krasny, R., 2023, Ukraine Urges U.N. Meeting on Putin's Atomic Weapons Plan, Time, <https://time.com/6266133/ukraine-urges-u-n-meeting-on-putins-atomic-weapons-plan/> , [Erişim Tarihi: 26.04.2023].
- Saılımu, S., 2014, Rusya Federasyonu Enerji Politikası (1990-2013) ve Çin - Rusya Enerji İlişisine Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, s. 1-75, <https://acikerisim.sakarya.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12619/91025/T06122.pdf?s equence=1> , [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Salep, M., 2012, II. Dünya Savaşı Yıllarında Sovyet Dış Politikası ve Sovyet Emperyalizmi, *Erciyes Üniversitesi History Studies Dergisi*, Cilt: 4 Sayı:4, s: 317- 345, <https://www.historystudies.net/dergi/tar201512bddd5.pdf>, [Erişim Tarihi: 24.03.23].
- Samedov, N., 2022, Rusya Ukrayna İlişkileri:1991-2021, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, s. 1-155, <http://acikerisim.gelisim.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11363/3803/722890.pdf?sequ ence=1&isAllowed=y> , [Erişim Tarihi: 04.04.2023].
- Sapmaz, A., 2008, Rusya'nın Transkafkasya Politikası ve Türkiye'ye Etkileri, Ötügen Yayınları, İstanbul, s.1-45, <https://www.otuken.com.tr/otuken/docs/Transkafkasya.pdf>, [Erişim Tarihi: 28.03.2023].
- Sapmaz, A., 2022, Rusya Federasyonu'nun Kafkasya Politikası: Bütüncül Bakış, *Akademik Bakış Dergisi*, Cilt 16 Sayı 31, s.257-278, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2824237>, [Erişim Tarihi: 28.03.2023].
- Saraç, H., 2019, Kutsalı Topyekün Dönüştürme Çabası: Lenin ve Stalin Döneminde Sovyetler Birliği'nin Din Politikası, *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 23, s: 73-96, https://www.kafkas.edu.tr/dosyalar/sobedergi/file/23_%20SAYI/05.pdf, [Erişim Tarihi: 18.03.2023].
- Saraçlı, M., 2015, Rusya Federasyonu'nun Yakın Çevre Politikası'nda Dış Rusların Yeri ve Kırım Meselesi, *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 45, s. 69 - 88, <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/196360/rusya-federasyonunun-yakin- cevre-politikasinda-dis-ruslarin-yeri-ve-kirim-meselesi>, [Erişim Tarihi: 27.03.2023].
- Saray, M. 1998, Türk-Rus Münasebetlerinin Bir Analizi, Millî Eğitim Bakanlığı Yayını, İstanbul, s. 75-107.
- Sarınay, Y., 2008, Rusya'nın Türkiye Siyasetinde Ermeni Kartı (1878-1918), *Akademik Bakış Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2, s.69-105, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/74028>, [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Sayan, H. R., 2022, Kırım'ın İlhakı ve Statü Dönüşümü, Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük, s. 1-139, http://acikerisim.karabuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/2090/10455_128.pdf?sequence=1 , [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Sevim, O., 2021, Balkanlar'da Rus Tehdidi: Kiev Knezi I. Svyatoslav'ın Bul-

- garistan'ı İşgali (968-971), *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, s. 35-56 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1454970>, [Erişim Tarihi: 02.03.2023].
- Sobirzhanov, T., 2019, Rusya'nın Soğuk Savaş Sonrasında Orta Asya'da Uyguladığı Kültür Politikaları, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, s. 1-102, https://acikerisim.sakarya.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12619/90419/T09010.pdf?s_equence=1&isAllowed=y, [Erişim Tarihi: 11.04.2023].
- Soydan, E., 2019, 2014 Ukrayna Krizi Sonrası Ukrayna-Rusya İlişkileri, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın, s. 1-83 <http://adudspace.adu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11607/4161/603396.pdf?sequence=1>, [Erişim Tarihi: 03.04.2023].
- Soydan, M. Z., 2022, Orta Asya'nın Geleceği Açısından Rusya-Ukrayna Krizi, *Sakarya Üniversitesi TÜRKMER Dergisi*, Cilt: 1, s. 1-5, https://turkmer.sakarya.edu.tr/sites/turkmer.sakarya.edu.tr/file/Rusya_Ukrayna_Krizi.pdf, [Erişim Tarihi: 08.04.2023].
- Soydan, M. Z., 2023, Yeni Avrasyacılık Yaklaşımı Bağlamında Rusya Ukrayna Savaşı'nın Geleceği, *Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÜRKMER)*, s.1-4, https://turkmer.sakarya.edu.tr/sites/turkmer.sakarya.edu.tr/file/Ukrayna_Rusya_2023-1.pdf, [Erişim Tarihi: 17.04.2023].
- Sönmez, A. S., 2010, Moskova'nın Kutuplaşma Çabaları: Putin Dönemi Rus Dış Politikası, *Avrasya Etüdler*, Cilt 37 Sayı 1, s. 37-76, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/421941>, [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Sönmez, A. S., 2010, Yakın Çevre Doktrini Bağlamında Yeltsin Dönemi Rusya Federasyonu'nun Bağımsız Devletler Topluluğu Ülkeleriyle İlişkileri, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 27, s. 1-9, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/55637>, [Erişim Tarihi: 08.04.2023].
- Sönmez, A. S., 2011, Putin Yönetimi'nin Güney Kafkasya Politikası, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 15 Sayı: 2, s. 95-116, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/32266>, [Erişim Tarihi: 28.03.2023].
- Sönmez, A. S. & Bıçakçı, H. & Yıldırım, C., 2015, Kırım Sorunu Bağlamında Rusya- Ukrayna İlişkilerinin Analizi, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, s. 656-670, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/355848>, [Erişim Tarihi: 03.04.2023].
- Sudakov, D., 2006, Russia pays off USSR's entire debt, sets to become crediting country, *Pravda.ru*, <https://english.pravda.ru/russia/84038-parisclub/>, [Erişim Tarihi: 01.09.2023].
- Supinsky, S., 2023, Ukrayna Güvenlik Konseyi'nden Çağrı: Bizi Müzakere Masasına Oturtmaktansa Daha Fazla Silah Verin, *Sputnik Türkiye*, <https://sputniknews.com.tr/20230424/ukrayna-guvenlik-konseyinden-cagri-bizi-muzakere-masasına-oturtmaktansa-daha-fazla-silah-verin-1070091348.html>,

- [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Shuster, S., 2023, Inside Ukraine's Push to Try Putin for War Crimes, Time, <https://time.com/6266991/ukraine-push-putin-war-crimes/>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Shtukina, E., 2023, Medvedev: Rusya Gerektiğinde Nükleer Silah Kullanmakta Hiç Tereddüt Etmeyecek, Sputnik Türkiye, <https://sputniknews.com.tr/20230425/medvedev-rusya-gerektiginde-nukleer-silah-kullanmakta-hic-tereddut-etmeyecek-1070155894.html>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Stuart M., 1992, The Creeping Counterrevolution in Russia: Local Resistance to Privatization, The Heritage Foundation, <https://www.heritage.org/europe/report/the-creeping-counterrevolution-russia-local-resistance-toprivatization>, [Erişim Tarihi: 01.09.2023].
- Study in Russia SKY Education, 2010, Rusya Hakkında Genel Bilgiler, <https://rusyada.net/rusya/>, [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Swam, G., 2019, Rus Devrimi'nin Kısa Tarihi, 1. Baskı, Editör: Merve Öztürk, İletişim Yayınları, Çev: Mert Büyükkarabacak, İstanbul, s. 1-37, <https://iletisim.com.tr/Images/UserFiles/Documents/Gallery/rus-devrimi-1.pdf>, [Erişim Tarihi: 11.03.2023].
- Şadıhanov, E., 2006, Sovyetler Birliği'nin Dağılıma Sürecinde Etkili Olan Bölge Sorunları ve Milliyetçilik Hareketleri, Cilt 0 Sayı 33, s. 1- 22, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/100962>, [Erişim Tarihi: 26.03.2023].
- Şahin, M. O., 2023, Teoriden Pratiğe Uluslararası Çatışma (Rusya ve Ukrayna İlişkileri Çerçevesinde Kırım Sorunu), Editörler : Muhittin Demiray-Sevil Şahin, Orion Akademi, Ankara, s. 1-422, https://www.researchgate.net/profile/Sevil-Sahin-2/publication/367541464_TEORIDEN_PRATIGE_ULUSLARARASI_CATISMA/links/63d7cc9262d2a24f92dea748/TEORIDEN-PRATIGE-ULUSLARARASI-CATISMA.pdf , [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Şancı, O., 2018, Dünyayı Değiştiren Devrim: Ekim Devrimi, Çarlık Rusyası'nın Yıkılıp Sovyetler Birliği'nin Kurulması İle Sonuçlanan 1917 Ekim Devrimi 101 Yaşında, NTV, <https://www.ntv.com.tr/galeri/dunya/dunyayi-degistiren-devrim-ekim-devrimi,BCIQMGombUORoK48FibSWQ/N8jk454SFU2nrd6l2s5nQg>, [Erişim Tarihi: 11.03.2023].
- Şen, C., 2006, Stalin Döneminde Türk-Sovyet İlişkileri (1923–1953), Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, s.1-217, <https://core.ac.uk/download/pdf/35314403.pdf> , [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Şener. L., 2013, Büyük Petro Dönemi Rusya'da Çeviri Faaliyetleri, *Dergi Park Akademik Tarih Okulu Dergisi*, Cilt 6, Sayı 15, s. 569-576, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usakjhs/article/163891> , [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Takar, M., 2018, Rusya'nın Avrasyacılık Yaklaşımında Orta Asya Ülkelerinin Yeri ve Önemi, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, s.1-116 https://acik-bilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/205523/yokAcikBilim_1

- 0185423.pdf?sequence=-1&isAllowed=y , [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Tanrısever, F. O., 2000, Rusya'daki 2000 Yılı Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinin Demokratikleşme Süreci Açısından Bir Analizi, *Avrasya Dosyası*, Cilt: 6 Sayı: 2, s. 277-290, <https://www.21yyte.org/assets/uploads/files/277-290%20oktay.PDF>, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- Tanrıverdi, M., 2019, Mihail Kutuzov'un İstanbul Büyükelçiliği ve Askeri İstihbarat Faaliyetleri (1793-1794), *Çarlık Rusyası ve Boğazlar Harp Tarihi Çalıştayı Bildirileri*, İstanbul, s. 1-21, https://msu.edu.tr/docs/FatihHATEN/Carlik_Rusyasi_Bogazlar_Harp_Tarihi_Calista_yi_Bildirileri.pdf , [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Tansoy, T. R., 2018, Sürgünden Kırım'ın Rusya Tarafından İlhakına Kırım Türklerinin Sorunları, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 1- 82, <http://dSPACE.kocaeli.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11493/12161/505136.pdf?sequence=1> , [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Taşçı, T. A., 2019, Rus Devlet Teşkilatında Namestniklik Kurumunun Tarihçesi, *Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, s. 191-211, Cilt:5 Sayı:8, https://www.ktu.edu.tr/dosyalar/karendergi_fac76.pdf , [Erişim Tarihi: 12.03.2023].
- Tarih Çantası, 2021, 1. Petro Reformları Nelerdir? Rusya'yı Nasıl Etkiledi?, <https://www.tarihcantasi.com/1-petro-reformlari-neledir/>, [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Tarihi Olaylar, 2023, Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Birliği (SSCB), <https://www.tarihiolaylar.com/tarihi-olaylar/sovyet-sosyalist-cumhuriyeti-birligi-sscb-310>, [Erişim Tarihi: 12.05.2023].
- Taşkıran, D., 2019, Rusya Federasyonu'nun Ukrayna Müdahalesinin Avrupa Güvenliğine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, s. 1-115, <http://dSPACE.kocaeli.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11493/12044/558147.pdf?sequence=1&isAllowed=y> , [Erişim Tarihi: 08.04.2023].
- Taylor, H.& Belam M. & Livingstone, H., 2023, Russia switching to defensive positions in all areas of combat except Bakhmut, claims Ukraine intelligence – as it happened, *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/world/live/2023/apr/24/russia-ukraine-war-live-drone-attack-on-crimea-repelled-russia-says-moscow-threatens-to-scrap-grain-deal>, [Erişim Tarihi: 24.04.2023].
- Tecer, Ö. Ç., 2014, Jeopolitik ve Tarihsel Bir Rekabet Sahası Olarak Ukrayna ve Dış Politika Parametreleri, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 3 Sayı: 4, s. 97-125, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/577102> , [Erişim Tarihi: 06.04.2023].
- Teğin, E., 2019, Kitap Tanıtımı (Orlando Figes, A People's Tragedy: A History of the Russian Revolution (1891-1924), Jonathan Cape, London, 1996 (First Ed.). 895), *Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi*, Cilt 4 Sayı: 2, s. 267-272, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/892400> , [Erişim Ta-

- rihi: 25.02.2023].
- Tellal, E., 2007, Sovyet Dış Politikası ve Gromko, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi SBF Dergisi*, Cilt 62 Sayı 3, sf: 349- 377, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/36041>, [Erişim Tarihi: 24.03.2023].
- Terajima, A., 2023, Ukraine war latest: Zelensky calls for rapid delivery of weapons, meets Estonian PM, *The Kyiv Independent*, <https://kyivindependent.com/ukraine-war-latest-zelensky-calls-for-rapid-delivery-of-weapons-meets-estonian-pm/>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Texhokom LLC, 2019, Rusya'nın Enerji Stratejisi: Petrol Taşımacılığı Altyapısının Ve Petrol Aktarma Kapasitelerinin Geliştirilmesine Yönelik Beklentiler, Moskova, Rusya Sanayi ve Enerji Bakanlığı Yakıt ve Enerji Kompleksi Dairesi Devlet Enerji Politikası Dairesi Başkanı V.V. Saenko'nun Konuşması, <https://trubotvod.ru/articles/detail.php?ID=1396>, [Erişim Tarihi: 30.10.2023].
- The Kyiv Independent News Desk, 2023, Ukraine preparing 'priority measures' following liberation of Crimea, *The Kyiv Independent*, <https://kyivindependent.com/ukraine-preparing-measures-following-de-occupation-of-crimea/>, [Erişim Tarihi: 25.04.2023].
- Torbakov, I., 2001, Rusya'dan Ayır ya da Rusya'nın Bir Parçası: Ukrayna-Rusya İlişkilerinin Kederli Bir Destanı, *Avrasya Dosyası*, Cilt: 6 Sayı: 4, s. 297-314, <https://www.21yyte.org/assets/uploads/files/297-314%20igor.PDF>, [Erişim Tarihi: 05.04.2023].
- Tunç, A., 2014, Lenin Dönemi (1917-1924) Sovyet Rusya'nın Kafkasya ve Azerbaycan Politikası, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya, s. 1-112, <http://abakus.inonu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11616/5647/Tez%20Dosyas%C4%B1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 18.03.2023].
- Turan, İ., 2022, Avrupa Enerji Güvenliği Açısından Hazar Havzasının Artan Önemi: Rusya-Ukrayna Savaşı Bağlamında Bir Değerlendirme, *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 15, s. 179-202, <https://sosyal-bilimlerdergisi.com/uploads/files/0ed82d50d77e92d0a00c2ac64346ab02.pdf>, [Erişim Tarihi: 24.04.2023].
- Turgutoğlu, K., 2006, Rusya Federasyonu'nda Yeltsin ve Putin Dönemlerinde İzlenen Dış Politikaların NATO ile İlişkiler Düzleminde Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s. 1-151, <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/28576/2625.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 31.03.2023].
- Tüfekçi, Ö. & Kırbaoğlu, F., 2022, Karadeniz: 2021 Gelişmeleri Işığında Bölgesel Değerlendirmeler (1. Bölüm-Bölge Ülkelerin 2021 Görünümü), 1.Baskı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Yayınları, Trabzon, s.303-334, https://www.ktu.edu.tr/dosyalar/sam_bb624.pdf, [Erişim Tarihi: 16.04.2023].
- Tüfekçi, Ö. & Kırbaoğlu, F., 2022, Karadeniz: 2021 Gelişmeleri Işığında Böl-

- gesel Değerlendirmeler (2. Bölüm-Uluslararası Aktörler Ve Geniş Karadeniz Havzası), 1.Baskı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Yayınları, Trabzon, s. 409-433, https://www.ktu.edu.tr/dosyalar/sam_a3d3b.pdf, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Türköne, M., 2007, *Siyaset*, 7. Baskı, Lotus Yayınları, İstanbul, 1-768.
- Tümer, K., 2020. Sıcak ve Soğuk Barış Kavramları Üzerine Analitik Yaklaşım Ukrayna Örnek Çalışması, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, s. 1-113, http://dspace.kocaeli.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11493/12364/638703.pdf?s_equence=1, [Erişim Tarihi: 17.04.2023].
- Tüylüoğlu, M. Y., 2014, *Sovyet Sonrası Dönemde Ukrayna'daki Azınlıklar*, Cesran International Centre For Straategic Research And Analysis, s. 1-13, https://cesran.org/Dosyalar/MAKALELER/Sovyet_Sonrasi_Donemde_Ukraynadaki_Azınlıklar.pdf, E.T.:07.04.2023.
- T.C. Moskova Büyükelçiliği, 2018, *Rusya Tarihi*, <http://moskova.be.mfa.gov.tr/Mission/ShowInfoNote/219933>, [Erişim Tarihi: 19.02.2023].
- T.C. Ticaret Bakanlığı, 2022, *Rusya Ülke Profili*, T.C. Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, s. 1-21, <https://ticaret.gov.tr/data/5ef4643b13b8767a5802184f/Rusya%20Ülke%20Profili-Ekim2022.pdf>, [Erişim Tarihi: 14.05.2023].
- Ukraine Crisis, 2019, *The “Steinmeier formula”: what are Ukraine’s risks?*, <http://uacrisis.org/73524-steinmeier-formula>, [Erişim Tarihi: 30.10.2023].
- Ukraine Now, 2023, *Ukrayna'nın Tarihi ve Kökeni*, <https://ukraine.ua/tr/explore/origins-history-of-ukraine/>, [Erişim Tarihi: 18.05.2023].
- Ukrayna Hayat, 2022, *Ukrayna'nın Kısa Tarihi*, <https://ukraynahayat.com/ukraynanin-kisa-tarihi/>, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Ulu, H., 2019, *Doktrinden Pratiğe Rusya'nın Hibrit Savaşı: Ukrayna ve Suriye Örnekleri*, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, s. 1-129, <https://acikerisim.erbakan.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12452/5210/555413.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 24.04.2023].
- Uzman, M., 2017, *Sovyetler Birliği'nde Dil Politikası*, *Liberal Düşünce Dergisi*, Cilt:22 Sayı: 88, s. 41-56, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/790401>, [Erişim Tarihi: 18.03.2023].
- Uzunağaç, E., 2022, *Kırım Hanlığı'nın Siyasi Tarihi ve Devlet Teşkilatı (1441–1783)*, *Crimean Historical Review*, Cilt No: 9 Sayı: 1, Marmara Üniversitesi, s. 40-57, https://crimeanreview.ru/wp-content/uploads/2022/07/Elif-Uzunagach2_KIO_1_2022-1.pdf, [Erişim Tarihi: 03.03.2023].
- Ülger Yiğit, Ö., 2023, *Wagner Grubu kimdir, ne zaman kuruldu? Wagner ordusunun tarihçesi*, NTV Haber, <https://www.ntv.com.tr/dunya/wagner-grubu-kimdir-ne-zaman-kuruldu-wagner-ordusunun-tarihcesi,rlP6ayTP-CUqXFgOq76t36w>, [Erişim Tarihi: 28.08.2023].
- Ünal, G., 2016, *Putin Dönemi Rus Dış Politikasında Batı'ya Karşı “Yumuşak Dengeleme” Arayışları*, Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Sos-

- yal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, s. 1-110, https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/405763/yokAcikBilim_1_0118363.pdf?sequence=-1 , [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Ünlü, N., 2019, Soğuk Savaş Döneminde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin Orta Avrupa Ve Balkanlara Yönelik Politikası, Yüksek Lisans Tezi, Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde, s. 1-166, <http://acikerisim.nigde.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11480/7840/So%C4%9Fuk%20sava%C5%9F%20d%C3%B6neminde%20Sovyet%20Sosyalist%20Cumhuriyetler%20Birli%C4%9Fi%27nin%20Orta%20Avrupa%20ve%20Balkanlara%20y%C3%B6nelik%20politikası%C4%B1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, [Erişim Tarihi: 17.05.2023].
- Varol S., T., 2014, Rus Dış Enerji Politikası ve Yeni Hedef Kuzey Doğu Asya, *Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği Uluslararası İlişkiler Dergisi*, Cilt 11 Sayı 41, s. 87-108, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/694316>, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Vikipedi Özgür Ansiklopedi, I. Petro, https://tr.wikipedia.org/wiki/I._Petro, [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Vikipedi Özgür Ansiklopedi, Glasnost, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Glasnost>, [Erişim Tarihi: 25.03.2023].
- Vikipedi Özgür Ansiklopedi, Perestroyka, <https://tr.wikipedia.org/wiki/Perestroyka>, [Erişim Tarihi: 25.03.2023].
- Vikipedi Özgür Ansiklopedi, Rusya Çarlığı, https://tr.wikipedia.org/wiki/Rusya_Çarlığı, [Erişim Tarihi: 19.02.2023].
- Vikipedi Özgür Ansiklopedi, Sovyetler Birliği, https://tr.wikipedia.org/wiki/Sovyetler_Birliği, [Erişim Tarihi: 16.03.2023].
- Vikipedi Özgür Ansiklopedi, Josef Stalin, https://tr.wikipedia.org/wiki/Josef_Stalin, [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Vikipedi Özgür Ansiklopedi, Vladimir Lenin, https://tr.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Lenin, [Erişim Tarihi: 15.05.2023].
- VOA Türkçe, 2023, Rus Paralı Asker Grubu Wagner Nasıl Bir Oluşum?, <https://www.voaturkce.com/a/rusya-parali-asker-sirketi-wagner-grubu-nasil-bir-olusum/6944992.html>, [Erişim Tarihi: 28.08.2023].
- Volyanyuk, O. & Dobrovolska, C. & Maiorov, M., 2019, Perde Arkasındaki Kırım İşgal Bölgesi Rehberi, Editör: Maryna Aleksandrovyeh, Prometheus Kyiv, s.1-153, https://prometheus.ngo/wp-content/uploads/2020/11/%D0%A1rimea_behind_the_curtain_TR.pdf, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Yapıcı, M. İ., 2010, Rus Dış Politikasını Oluşturan İç Etkenler: Yeltsin ve Putin Dönemleri, 1. Baskı, Usak Yayınları, Ankara, 1-576.
- Yapıcı, U., 2011, Ukrayna-NATO İlişkilerinin Tarihsel Analizi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayını, Cilt 3, Sayı 3, s. 1475-1494, <https://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/YAPICI-Utku-UKRAYNA-NATO-%C4%B0L%C4%B0%C5%9EK%C4%B0LER%C4%B0N-%C4%B0N-TAR%C4%B0HSEL-ANAL%C4%B0Z%C4%B0.pdf> , [Eri-

- şim Tarihi: 08.04.2023].
- Yeni Akit, 2020, I. Petro kimdir?, <https://www.yeniakit.com.tr/biyografi/i-petro>, [Erişim Tarihi: 21.02.2023].
- Yenişafak, 2023, Rusya'ya savaş ilan eden Wagner kimdir?, <https://www.yenisafak.com/rusya-wagner-grubu-kimdir-lideri-kim-h-4540841>, [Erişim Tarihi: 28.08.2023].
- Yıldırım, F. E. & Seyan, Ş., 2022, Ukrayna – Rusya Savaşının Tarihsel Kökeni ve Günümüz, ILSA E-Dergi, Edt: Rabia Öztürk, <http://www.ilsaederji.com/ukrayna-rusya-savasinin-tarihsel-kokeni-ve-gunumuz/>, [Erişim Tarihi: 15.05.2023].
- Yıldırım, Y., 2010, Rus Dış Politikasında Ukrayna Faktörü, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, s. 1-110, https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/269921/yokAcikBilim_3_82835.pdf?sequence=-1, [Erişim Tarihi: 08.04.2023].
- Yıldırım, Y., 2020, Putin Dönemi Rus Dış Politikasında Bir Müdahalecilik Örneği Olarak Kırım'ın İlhakı, Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, s.1-528, https://acikerisim.uludag.edu.tr/bitstream/11452/15483/1/yusuf_y%C4%B1d%C4%B1r%C4%B1m_tez.pdf.pdf, [Erişim Tarihi: 02.04.2023].
- Yıldırım, Z., 2016, ABD-Ukrayna İlişkilerinde Rusya Etkisi, *Bilge Strateji*, Cilt: 8 Sayı: 14, s. 97-126, https://www.researchgate.net/profile/Zafer-Yildirim-2/publication/348479956_ABD-Ukrayna_Iliskilerine_Rusya_Etkisi/links/6000874d92851c13fe0df97e/ABD-Ukrayna-Iliskilerine-Rusya-Etkisi.pdf, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Yıldız, M., 2023, Rusya'da Wagner Krizi ve Etki Alanı, Takvim-i Vekayi, 11(1)1-4. Yılmaz, S., 2015, Yeni Avrasyacılık ve Rusya, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 16 Sayı: 34, s. 111-120, <https://dergi-park.org.tr/tr/download/article-file/452480>, [Erişim Tarihi: 09.04.2023].
- Yoğurtçu, G. & Gürbüz, Y. E., 2020, Kırgız Halkının Gözünden Gorbacov: Bir Sözlü Tarih Çalışması, *History Studies Dergisi*, Cilt: 12 Sayı: 3, s. 961-979, <https://www.historystudies.net/dergi/kirgiz-halkinin-gozunden-gorbacov-bir-sozlu-tarih-calismasi2020065fec1ef.pdf>, [Erişim Tarihi: 25.03.2023].
- Yöntem, Ş. G., 2019, Kırım'ın İlhakının Türkiye-Rusya İlişisine Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, s. 1-99, https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/105761/yokAcikBilim_1_0260102.pdf?sequence=-1, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Yüksel, M., 2019, Kiev Knezliği'nden İdlib'e... 800 Yıllık Türkiye-Rusya İlişkileri, *Independent Türkçe*, <https://www.indyturk.com/node/48001/t%C3%BCrkiyeden-sesler/kiev-knezli%C4%9Finden-idlibe-800-y%C4%B1ll%C4%B1k-t%C3%BCrkiye-rusya-ili%C5%9Fkileri>, [Erişim Tarihi: 02.03.2023].
- Zengin, A. K., 2020, 21. Yüzyılda Rusya Federasyonu'nun Güvenlik Belgeleeri: Neo Realist Teori Çerçevesinde Bir Analiz, *Ulak Bilge Sosyal Bilimler*

- Dergisi*, Cilt: 8 Sayı: 55, s. 1707–1718, <https://www.ulakbilge.com/makale/pdf/1608208987.pdf>, [Erişim Tarihi: 14.04.2023].
- Zengin, E., 2019, Uluslararası Hukukta Kendi Kaderini Tayin İlkesi ve Kırım'ın İlhakı'nın Bu Çerçeve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s.1-86, <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/60702.pdf>, [Erişim Tarihi: 15.04.2023].
- Züganov, G., 2010, Gerçekler ve Rakamlarla Stalin Dönemi, Reel Sosyalizm, Sayı 108, <https://gelenek.org/gercekler-ve-rakamlarla-stalin-donemi/>, [Erişim Tarihi: 22.03.2023].
- Wayback Machine, 2022, Kırım Hanlığı, <https://web.archive.org/web/20150616024149/http://www.dallog.net/hanliklar/kirim.htm>, [Erişim Tarihi: 01.09.2023].
- Wayback Machine, 2022, Rusya Federasyonu'nun Türkiye Büyükelçiliği-Gerçekler ve Rakamlarla Rusya, https://web.archive.org/web/20151213203649/http://www.turkey.mid.ru/hakk_t02.html, [Erişim Tarihi: 01.09.2023].
- Wikiwand, 2022, Kiev Knezliği, https://www.wikiwand.com/tr/Kiev_Knezli%C4%9Fi, [Erişim Tarihi: 02.03.2023].